

Теми по БЕЛ – 7 клас

04.05. 20г. „Заточеници”

Пейо Яворов

1.Сведения за автора:

а/ име – Пейо Крачолов Тотев

псевдоним – Яворов;

б/ роден в Чирпан 1878г.;

в/ член е на литературния кръг „Мисъл”;

г/ участва в революционните борби на Македония.

д/ драматург в Народния театър;

е/ самоубива се в 1914г.

2.Творчество:

1ви период – социална лирика – „Градушка”, „На нивата”, „Арменци”

2ри период – интимна лирика – „Две хубави очи”, „Ще бъдеш в бяло”

3.”Заточеници” – лирическа творба от първия период на творчеството му.

а/ жанр – елегия / преобладават скръбни чувства /

б/ написано 1901г., публикувано в 1902г. ; първо заглавие – „Към Подрумкале”

в/ повод за написване – заточението на 40 младежи, свързани със Солунските атентати.

- Младежите – борци за национална свобода, чиято цел е да привлекат вниманието на обществеността

г/ тема – дългът към отечеството; болката и неудовлетвореността от недовършеното дело

д/ основни чувства – скръб, отчаяние, безнадеждност

е/ лирически герой – заточениците - обобщен образ на борците за свобода

05.05.20г.

„Заточеници” – да разговаряме

1. Композиция на творбата:

- а/ изградена от 5 осемстишни строфи;
- б/ форма – изповедна, 1л.мн.ч. – лирическият говорител е един от заточениците, изразява техните мисли и чувства;
- в/ наличие на ретроспекция – 3та строфа;
- г/ наличие на композиционна рамка;
- д/ наличие на контраст при представяне на героите;
- е/ прави се паралел между природния свят и човешките преживявания.
- ж/ 1914г. – поставено е посвещение „Тодору Александрову”

2. Теми в творбата:

- а/ за подвига и саможертвата;
- б/ за дълга пред родината;
- в/ за неосъществените мечти;
- г/ за принудителното прекъсване на връзките между човека и неговия свят

3. Мотиви:

- а/ за пътя;
- б/ за предателството;
- в/ за прощаването;
- г/ за изгубената родина

07.05.20г.

„Заточеници” – да разсъждаваме

1. Първа строфа – представя настоящето, природният свят е в покой и хармония

- Вълните – „уморени”, „ярошни” – епитетите насочват към душевния свят на заточениците
- „родни брегове” – метонимия

2. Втора строфа – представя се бъдещето – ясно изразена мисъл за невъзможното завръщане

„сън” – метафора на мечтания въображаем свят

„Вардар, Дунав, Марица,

Балкана, Странджа и Пирин...” – граници на родното пространство са географски назовани

3. Трета строфа – минало / ретроспекция/ - представя се причината за заточението и се разкрива образът на героите

Заточеници – „рушители на гнет вековен”

„служители на дълг синовен”

Врагове – „предател клет

инверсия

„врагът заклет”

„съдба завидна” – смисълът на живота им е борбата за свобода, изпитват чувство на вина, че не са могли да изпълнят дълга си

4. Четвърта строфа – отново връща към настоящето

„уви”- реторично възклицание

„лети” – метафора *внушение за невъзвратимост на съдбата*

„по-далеч” - повторение

„крилото” – метафора, която се превръща в символ на смъртта, но не като край на живота, а като загуба на надеждата за славен път

5. Пета строфа – осъзнаване на обречеността и невъзможността за завръщане

„Прощавай, роден край!” - поанта

08.05.20г. „Заточеници”

1. Решаване на тестови задачи от помагалото на Ваня Чернева

2. Изясняване на художествените средства и откриването им в други творби